

Osallistujat

Katri Niskanen, TEM (pj)
Martta Valanta, TEM (sihteeri)
Jukka Haapamäki, OKM
Jukka Erkkilä, VM
Harry Berg, Migri
Jannika Saario, KEHA
Tuula Pursiainen, Verohallinto
Kristel Stenman-Huuskonen, DVV
Tom Marsti, DVV
Juho-Tuomas Järvikangas, IHH (kohdan 3 käsittelyn ajan)
Kaisa Ojala, IHH (kohdan 3 käsittelyn ajan)
Nuppu Suvanto, IHT (kohdan 3 käsittelyn ajan)
Joonas Inha, IHT (kohdan 3 käsittelyn ajan)
Francesco Durante, IHT (kohdan 3 käsittelyn ajan)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avannut kokouksen klo 13:01.

2. Palvelumuotoilutyöpajan tulokset ja jatkotoimet

Keskusteltu edellisen viikon palvelumuotoilutyöpajan annista. Keskeisiä tunnistettuja vaihtoehtoja kolme. Kevyin vaihtoehto pohjautuu pitkälti nykytilaan. Selvityksen kannalta sitä voidaan pitää lähinnä referenssinä. Toisena vaihtoehtona esitettiin teknisen ratkaisun kautta ulkomailla etärekisteröintiin nojaavaa mallia, jossa etärekisteröinnillä henkilö kiinnitettäisiin jo varhaisessa vaiheessa henkilötunnukseen. Kolmantena vaihtoehtona ehdotettiin, että Suomen edustuston tekemän tunnistuksen perusteella myönnettäisiin henkilölle jo lähtömaassa ulkomaalaisen henkilökortti taikka oleskelulupakortin sirulle lisättäisiin kansalaisvarmenne.

Polkujen jatkotoiminä työryhmän jäseniltä pyydetään erillisinä toimeksiantoina tuottamaan raporttia varten arvioita oman organisaationsa näkökulmasta muun muassa kustannusarvioista ja muista organisaatiovaikutuksista. Keskusteltiin, että raportissa on syytä vaikutusarviointien kohdalla pohtia vaihtoehtoja eri käyttötapausten näkökulmasta huomioiden perusteet henkilöiden Suomeen saapumiselle sekä näiden kyvykkyyksistä.

3. Viranomaisyhteistyön kehittämisen ja palveluohjauksen mahdollisuudet / Juho-Tuomas Järvikangas, IHH - Kaisa Ojala, IHH - Nuppu Suvanto, IHT - Francesco Durante, IHT - Joonas Inha, IHT

International House Helsinki (IHH) esitteli toimintaansa. IHH on keskitetty neuvonta- ja viranomaispalveluiden palvelupiste ulkomailta pääkaupunkiseudulle muuttaneille. IHH tarjoaa sekä ennakkovaiheen neuvontapalveluita, viranomaispalveluita sekä neuvonta- ja tukipalveluita. Palveluilla on hyvä tavoitavuus: vuoden 2025 ennakkotiedon mukaan palveluita käytti 41 % ulkomailta Suomeen muuttaneista ja yli 60 % erityisasiantuntijoista.

EU-/ETA-alueelta tulevien asiointipolun haasteina on nähty EU-kansalaisen rekisteröinnin edellytys perusteen olemassaololle rekisteröintihetkellä ja rekisteröintiaikojen saatavuus sekä asiointipolun katkeaminen muiden palveluiden osalta, jos EU-rekisteröintiä ei vielä voikaan saada. Yhteiseurooppalaiset tunnistautumistavat mahdollistavat, että henkilö voi asioida myös digitaalisesti. EU-/ETA-alueen ulkopuolisten asiakaspolun haasteena on polun monivaiheisuus ja vaiheiden liityntä toisiinsa, joka johtaa myös palvelutarjoajien käyttöön prosessissa sekä lupatyyppin ja paikkakunnan vaikutus prosessin keston. Henkilötunnuksen saaminen jo oleskeluluvan yhteydessä helpottaa prosessia.

Viranomaispalveluiden integraation mahdollisuuksina nostettiin esiin viranomaisten yhteinen ajanvarausjärjestelmä, yhden luukun digitaalinen malli sekä oleskeluluvan myöntämisen yhteydessä annettavat sähköiset ohjeet jatkotoimiin. Palveluohjaus viranomaiselta toiselle koetaan merkittäväksi toimeksi, johon liittyen on luotu myös erilaisia muisti- ja prosessilistoja sekä pohdittu asiointipassin luomista.

International House Tampere (IHT) esitteli toimintaansa. IHT:n toiminta keskittyy keskitetyn palvelupisteen sijaan erityisesti houkuttelemaan osaajia ja tukemaan yrityksiä kansainvälisessä rekrytointissa sekä ohjaamaan henkilöasiakkaita oikeisiin palveluihin ja tarjoamaan tukipalveluita.

IHT:lla on käynnissä hanke älykkäästä palveluohjauksesta. Hankkeessa luodaan digitaalinen, monikielinen palveluohjaustyökalu, joka luo tekoälyn ja datascrapingin avulla Suomeen muuttavalle henkilökohtaisen asiakaspolkusuunnitelman sujuvoittamaan palveluohjausprosessia. Työkalua voidaan käyttää joko kansallisen tietopohjan varassa Suomeen tulemisen näkökulmasta taikka asettumisen tukena lisäämälle päälle paikallisen tietopohjan personoidumman asiakaspolun luomiseksi. Työkalun rakentuessa olemassa olevan tietopohjan päälle, on tietolähteiden ajantasaisuus välttämätöntä sen toiminnalle. Itse työkalu nähdään olevan ratkaisuna tehokkaasti skaalattavissa valtakunnallisestikin. Vastaava konsepti on pidemmällä kehitysprosessissa Tampereella esimerkiksi yrityksen perustamisen apuvälineenä.

4. Viranomaishakemusten selvitystarpeet / Kristel Stenman-Huuskonen, DVV – Tuula Pursiainen, Verohallinto

DVV esitteli ensin ulkomaalaisen ensirekisteröintiä väestötietojärjestelmään. Rekisteröinti edellyttää henkilöllisyyden tarkistamista, maassaolon laillisuutta sekä rekisteröintiperustetta, ja jos perusteena on työnteko, myös voimassa olevaa työnteko-oikeutta. Mikäli

rekisteröintiä varten joudutaan pyytämään lisäselvityksiä, ne liittyvät useimmiten maassaolon laillisuuden selvittämiseen, jos henkilöllä ei ole esittää oleskelulupaa, sekä rekisteröintiperusteeseen. Kun perusteena on työnteko, useimmiten lisäselvitettäviä asioita ovat selvitys työstä tai yrittäjyydestä.

Kotikuntapyyynnön kohdalla taas on ensiksi tarkastettava, täyttyykö lain mukaiset edellytykset kotikuntarekisteröinnille. Lisäselvitettäviä asioita näiden lisäksi ovat usein esimerkiksi osoitteeseen liittyvät epäselvyydet, maassaolon laillisuus sekä työsopimus. Ongelmia tuottaa myös se, että kotikuntarekisteröinti pyydetään alkamaan päivästä, joka ei ole mahdollinen. Lisäksi kotikuntapyyynnön lisäksi esitetty pyyntö perhesuhteiden lisäämisestä väestötietojärjestelmään on seikka, jota ei pystytä tekemään käyntiasioinnin yhteydessä, vaan edellyttää myöhempää käsittelyä. Keskusteltiin, että työsopimusta pyydetään, vaikka henkilöllä olisi jo myönnetty työn perusteella oleskelulupa, jossa työsuhteen ehtoja jo arvioitu.

Verohallinto esitteli, mitä henkilötunnuksen antaminen edellyttää heidän näkökulmastaan. Tunnukselle tulee olla verotuksellinen peruste, käytännössä Suomessa työskentely ja tarve veronumerolle ja/tai verokortille. Perusteen lisäksi henkilö on tunnistettava, on selvitettävä työsopimuksen/-suhteen olemassaolo ja Suomessa työskentely, oleskelu- ja työnteko-oikeus Suomessa sekä työnantajan toimintaa Suomessa verovalvonnan näkökulmasta. Lisäselvitettäviä seikkoja näistä ovat erityisesti Suomessa työskentelyn ja työsopimuksen puute ja luotettavuus, oleskelu- ja työnteko-oikeus erityisesti työntekijöillä, joilla ei ole suoraan työntekoon oikeuttavaa lupaa sekä yrityksen toiminnan luonne Suomessa ja yritysten väliset urakkasopimukset.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:41.